

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/181/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7212205879
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Husivarga
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7212205879.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Husivargu a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Gizely Majerčákovej v právnej veci navrhovateľa : Debtinvest Limited, so sídlom 33 Porter Road, P.O.BOX 3169, Road Town, Tortola, Britské Panenské ostrovy, IČ: 609191, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Gallo s.r.o., so sídlom v Martine, Jilemnického 30, proti odporcovi : Y. E., P. L. Q., Q. XXX/XX, zastúpenému JUDr. Petrom Rybárom, advokátom, so sídlom v Košiciach, Ľudová 14, o zaplatenie 778,48 € s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 20. februára 2013 č.k. 15C/232/2012-142 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania v sume 59,26 €, ktoré je povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu odporcu JUDr. Petra Rybára do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo dňa 20. februára 2013 č.k. 15C/232/2012-142 zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaviazať odporcu na zaplatenie sumy 778,48 €, spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne od 22. februára 2012 do zaplatenia. Uložil navrhovateľovi povinnosť nahradiť odporcovi na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Petra Rybára trovy právneho zastúpenia vo výške 371,40€ do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že mal za preukázané, že dňa 26. júla 2007 uzavrel právny predchodca navrhovateľa Spoločnosť Citibank (Slovakia) a.s. s odporcom Zmluvu o úvere č. 8456, na základe ktorej právny predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi bezúčelový úver vo výške 40.000,- Sk, (1.327,76 €). Zmluva má povahu štandardnej formulárovej zmluvy. Z obsahu zmluvy a vykonaného dokazovania je nepochybné, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Aj keď účastníci si vymienili voľbu práva podľa Obchodného zákonníka, v spojení s príslušnými ustanoveniami OZ, ako aj zákona o bankách, normy obchodného práva sa použijú len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisov vydaných na jeho vykonanie. Podľa bodu 28.2 Všeobecných podmienok poskytovania úverov pre fyzické osoby Citibank (Slovakia) a.s., právny predchodca navrhovateľa bol oprávnený bez súhlasu odporcu postúpiť akúkoľvek svoju pohľadávku z tejto zmluvy, pričom odporca toto oprávnenie v zmysle Všeobecných podmienok nemal. Právny predchodca navrhovateľa toto oprávnenie využil a Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 16. decembra 2010 postúpil svoje právo z tejto zmluvy, aj pohľadávku proti odporcovi, na navrhovateľa. Po citácii § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“), § 497 OBZ, § 3 ods. 1,2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch

platného v čase vzniku platného vzťahu medzi účastníkmi (ďalej len „zákon č. 258/2001 Z.z.“), podľa § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z., § 524 ods. 1,2 OZ, § 3 ods. 1 OZ a § 39 ods. 1 OZ súd z úradnej povinnosti skúmal, či uplatnený nárok sa neprieči dobrým mravom a posudzoval zmluvnú podmienku, v zmysle ktorej právny predchodca navrhovateľa bol oprávnený postúpiť svoje práva tretím osobám, avšak odporca tak urobiť bez písomného súhlasu navrhovateľa nemohol. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých obchodných podmienkach vo svojej prílohe, okrem iného odporúča členským štátom uzákoniť ako neprijateľnú podmienku aj podmienku, ktorá má poskytnúť predajcovi alebo dodávateľovi možnosť previesť práva a povinnosti vyplývajúce zo zmluvy v prípade, že to vedie k obmedzeniu záruk spotrebiteľa bez jeho súhlasu. Po citácii § 53 ods. 5 OZ, § 53 ods. 4 OZ súd zaujal názor, že výkon zmluvnej podmienky umožňujúcej postúpenie práva právneho predchodcu navrhovateľa na tretiu osobu bez súhlasu odporcu, sa prieči dobrým pravom podľa § 3 ods. 1 OZ, nakoľko spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, pričom ide o neprimeranú podmienku, ktorú spotrebiteľská zmluva v zmysle § 53 ods. 4 OZ nesmie obsahovať. Súd považoval zmluvnú podmienku, ktorá umožňuje postúpiť práva iba jednej zo zmluvných strán za neplatnú, pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 ods. 1 OZ. Postup navrhovateľa, resp. jeho právneho predchodcu súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, spôsobilú narušiť ekonomické správanie odporcu ako spotrebiteľa, ktorou dosiahla aj uznanie dlhu spotrebiteľom dňa 18. februára 2011, kedy z neprijateľných a neprimeraných podmienok zmluvy o úvere vyúčtoval odporcovi neprimeraný dlh. Súd dospel k záveru, že postúpenie pohľadávky na navrhovateľa je absolútne neplatné z dôvodu rozporu s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 OZ, a tak navrhovateľ nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Z tohto dôvodu súd návrh zamietol a nezaoberal sa už ani námietkou premlčania vznesenou odporcom. Výrok o náhrade trov konania súd odôvodnil aplikáciou § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako odvolací dôvod uviedol, že súd vec nesprávne právne posúdil, a z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne právne závery. Podľa § 524 a nasl. OZ veriteľ môže aj bez súhlasu dlžníka postúpiť (svoju) pohľadávku inému. Občiansky zákonník neobmedzuje v žiadnych ustanoveniach možnosť postúpenia pohľadávky na zahraničný subjekt. Neplatnosť postúpenia pohľadávky môže spôsobiť iba existencia dohody medzi veriteľom a dlžníkom, že pohľadávku nemožno postúpiť. Účelom Smernice Rady EHS/93/13 je odstrániť neprijateľné podmienky. Jej cieľom nie je vyhlásiť zmluvy na základe nekalých podmienok za neplatné. Cieľ, ktorý sleduje „normotvorca“ Smernice spočíva výlučne v nastolení rovnováhy, nie v odstránení zmluvy ako celku. Uviedol, že neobstojí konštatovanie, že postúpenie pohľadávky môže obmedziť alebo neúmerne zaťažiť možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojho práva. Tvrdenie, že postúpenie pohľadávky v tomto prípade výrazne sťažuje pozíciu spotrebiteľa, že ho môže odradiť od efektívnej ochrany svojich práv, nemá opodstatnenie, lebo konanie prebieha na všeobecnom súde odporcu a nech by bol veriteľom ktokoľvek, vždy by nárok zo spotrebiteľskej zmluvy (musel) uplatňovať na tomto súde. Ustanovenie, že druhý účastník úverového vzťahu, nie je oprávnený bez predchádzajúceho písomného súhlasu banky postúpiť, previesť, či meniť, či akokoľvek disponovať ktorýmkoľvek zo svojich práv, nie je možné vyvodiť, že banka nemôže svoj nárok postúpiť. Uvedené ustanovenie je možné posúdiť ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je neplatná, a preto aj druhý účastník úverového vzťahu ma právo so svojou prípadnou pohľadávkou slobodne disponovať. Navrhovateľ upozornil na fakt, že pohľadávka je majetkom a právo postúpiť pohľadávku je právom užívať majetok v zmysle Dohovoru o základných ľudských právach a občianskych právach (správne Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - poznámka odvolacieho súdu). K postúpeniu pohľadávky nie je potrebný súhlas dlžníka.

Odporca v písomnom vyjadrení navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Súhlasil s rozhodnutím okresného súdu a stotožnil sa s jeho odôvodnením. Odporca trval na tom, že navrhovateľ nie je aktívne procesne legitimovaný, a že k postúpeniu pohľadávky došlo na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky a v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Na postúpenie pohľadávky v tomto prípade je treba prihliadať ako na nekalú obchodnú praktiku, a ako taká je neplatným právnym úkonom. Do pozornosti odvolacieho súdu dal rozhodnutie Okresného súdu Prešov zo dňa 12. júla 2010 sp. zn. 17C/56/2010. Poznamenal, že z „mnohých“ rozhodnutí všeobecných súdov v Slovenskej republike je zrejmé, že tieto už viackrát predmetnú zmluvnú podmienku posúdili ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a že vo viacerých prípadoch posúdili takéto postúpenie pohľadávky ako rozporné so zákonom, čo v súlade s § 53a ods. 1 OZ de facto znamená, že poskytovateľ úveru je povinný zdržať sa používania tejto podmienky a

postupovania pohľadávok na takéto subjekty. Žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania vo výške 59,26 €.

Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podal navrhovateľ v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) voči rozhodnutiu, voči ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 O.s.p.) preskúmal rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. s tým, že vyhlásenie rozhodnutia bolo zverejnené minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23.septembra 2014 o 11.00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 206, II. poschodie (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.).

Aj keď navrhovateľ v odvolaní neoznačil odvolací dôvod, z obsahu odvolania možno vyvodíť, že ide o dôvod uvedený v § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p., že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p., že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. (že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) je v súdnej praxi vykladaný tak, že skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom nie je v súlade s § 132 O.s.p. a to vzhľadom k tomu, že súd prvého stupňa buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli a ani inak nevyšli za konania najavo alebo pominul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli za konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvého stupňa založil na vadnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, alebo, kde výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O.s.p.

K odvolaciemu dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo, ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci spomínané odvolacie dôvody nie sú naplnené.

Okresný súd vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav. Svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo. Vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p., t.j., a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo.

Podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Na ďalšie zdôvodnenie správnosti napadnutého rozhodnutia s prihliadnutím na odvolacie námietky navrhovateľa odvolací súd považuje za potrebné uviesť toto :

Medzi účastníkmi konania nie je sporná tá skutočnosť, že uzavretím zmluvy o úvere dňa 26.7.2007 medzi Citibank (Slovakia) a.s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 43, IČO: 31 401 293 a Y. E., P. L. Q.-P., Q. XXX/XX vznikol spotrebiteľský vzťah, na ktorý sa vzťahoval zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách, ako aj zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, lebo išlo o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov, ktoré sa spotrebiteľ zaviazal veriteľovi vrátiť.

Odvolačný súd rovnako ako súd prvého stupňa vyhodnotil ako neprijateľnú, zmluvnú podmienku obsiahnutú v bode 28 Všeobecných podmienok poskytnutia úverov pre fyzické osoby Citibank (Slovakia), a.s. z marca 2003, podľa ktorej klient (odporca) nie je oprávnený bez predchádzajúceho písomného súhlasu banky (právneho predchodcu navrhovateľa) postúpiť, previesť, meniť, či akokoľvek disponovať ktorýmkoľvek zo svojich práv, či záväzkov podľa zmluvy o úvere (viď bod 28.1). Podľa bodu 28.2.1 banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť, či previesť ktorékoľvek zo svojich práv, či záväzkov podľa zmluvy o úvere na tretiu osobu. Klient svojim podpisom zmluvy o úvere dáva výslovný súhlas k prevzatíu záväzkov treťou osobou v prípadoch, keď

a/ tretia osoba je zo skupiny Citigroup, alebo

b/ trvá porušenie.

Uvedená zmluvná podmienka už na prvý pohľad vyvoláva pocit hrubej nerovnováhy, no omnoho závažnejšie je to, čo právni predchodcovia navrhovateľa realizovali (pohľadávku proti odporcovi niekoľkonásobne postúpili). Postúpenie pohľadávky až na postupníka Debtinvest Limited, so sídlom na Britských panenských ostrovoch v Atlantickom oceáne, objektívne podľa názoru odvolacieho súdu znamenalo, minimálne sťaženie jej garancií a nezanedbateľné bolo aj nebezpečenstvo, že spotrebiteľa odradí od uplatňovania svojho práva od subjektu na takomto odľahlom mieste. Postup zo strany právnych predchodcov navrhovateľa možno vyhodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku a postupovanie pohľadávky spomínaným spôsobom ako výkon práva priečiaci sa dobrým mravom.

Odvolačný súd k odvolacej námietke navrhovateľa ešte poznamenáva, že spotrebiteľský charakter uzatvorenej úverovej zmluvy síce nevylučuje postúpenie pohľadávky v zmysle odvolateľom citovaných právnych predpisov, no napriek tomu aj takýto úkon odvolací súd považuje za porušenie práva spotrebiteľa s následkom rozporu s dobrými mravmi a neplatnosti takéhoto úkonu, ktorá neplatnosť vyplýva z nerovnováhy zmluvou dohodnutých podmienok. Treba zdôrazniť, že ak by boli práva oboch zmluvných strán vyvážené, bolo by možné citovanú právnu úpravu aplikovať.

Z obsahu zmluvy a z vyššie citovaného bodu 28 Všeobecných podmienok poskytnutia úverov pre fyzické osoby Citibank (Slovakia) a.s., však jednoznačne vyplýva, že možnosť postúpiť pohľadávku bola odporcovi výslovne „zakázaná“, čo medzi účastníkmi vytvorilo hrubú zmluvnú nerovnováhu.

Odvolačný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že opakovaným postupovaním pohľadávky sa odporca dostal do zhoršeného právneho postavenia pre prípad, že by sa svojich práv chcel domáhať nie od pôvodného veriteľa, ale od navrhovateľa (resp. jeho právneho predchodcu), čím by bol zároveň značne diskriminovaný.

Aj z tohto dôvodu takéto konanie navrhovateľa a jeho právnych predchodcov podľa odvolacieho súdu vykazovalo znaky sťaženia domáhania sa práv úverového dlžníka, čo podľa názoru súdu má znaky diskriminácie, ale aj vybočenie z pravidiel slušnosti a morálky.

Z týchto dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

V odvolacom konaní bol navrhovateľ neúspešný, a preto nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, ale zároveň mu vznikla povinnosť nahradiť trovy odvolacieho konania úspešnému odporcovi. Tieto trovy pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon, a to za vyjadrenie k odvolaniu v sume 51,45 € podľa § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, z režijného paušálu za jeden úkon, a to v sume 7,81 € podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č 655/2004 Z.z.. Spolu trovy právneho zastúpenia sú reprezentované sumou 59,26 € (51,45 € + 7,81), ktorú je navrhovateľ povinný zaplatiť podľa § 149 ods. 1 O.s.p. na účet právneho zástupcu odporcu JUDr. Petra Rybára, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.